

jässä kuulin tämän äänen heinäkuun lopulla samaa vuotta. Edelleen on ylioppilas Päiviö Kuusisto ilmoittanut, että hän Savonlinnassa viime kesänä kuuli puheena olevaa laulua.

Oheellisessa kartassa on matkani Raja-Karjalassa merkitty paksulla mustalla viivalla, ne alueet, joissa „karjalan peippo“ esiintyy yleisenä, viivoituksella ja yksityiset löytöpaikat suurilla pisteillä.

Emberiza citrinella Petsamossa ¹⁾.

EINARI MERIKALLIO.

Viime vuonna piti metsänh. J. Carpelan Suomen Lintutieteellisessä yhdistyksessä esitelmän Petsamon linnuista. Mainitussa tilaisuudessa osoitettiin allekirjoittaneelle, joka Luonnon Ystävässä (1923, n:o 4) julkaisemassaan Petsamon lintuluettelossa oli maininnut keltasirkun esiintyvän täällä harvalukuisena asutuilla seuduin lähelle Jäämerta, kysymys, miten keltasirkun laita Petsamossa oikein oli. Kun en silloin muistamattomuuden takia osannut täysin selvää selitystä keltasirkun leviämisestä Petsamossa antaa, tahdon nyt, muistiinpanoni läpikäytyäni, esittää tekemäni havainnot ja kartan, johon löytöpaikat on merkitty.

Ensin muutama sana Suomen Lapista, jonka kautta v. 1921 ja 1922 olen Petsamosta palannut, suorittaen matkan Ivalo—Rovaniemi autolla. Tällä välillä saatoin todeta lajin esiintymisen ei vaan asutuilla seuduilla vaan myöskin asumattomilla metsämailla, missä tien varrella näkyi lentopoikasiakin. Ivalossa oli keltasirkku yleinen; se pesi myös täällä päättäen lentopoikueista.

Petsamoon siirryttyä kävi keltasirkku harvalukuiseksi. Tapasin sitä kuitenkin pitkin matkaa asutuilla seuduin aina Jäämerelle saakka. Löytöpaikat olivat seuraavat: Nautsi 5. VII 21, Hakoköngäs 13. VII 22, kolme eri laulajaa Salmijärven pääasutuksessa 2. VII 21, laulaja Maitokoskella 3-4. VII 21, laulaja erään mökin luona lähellä Mörsäriä Salmijärvellä 20. VI 23, Kirkkoniemi (Norja) 19. VI 23.

¹⁾ Verf. berichtet über die Verbreitung der Goldammer in Lappland, vor allem in Petsamo. Vgl. die Karte!

Varsinaisessa Petsamossakin tavattiin laji. Niinpä oli keltasirkku kesäaution kolttakylän, Moskovon (30. VI 23), samoin kuin Yläluostarinkin ainoa kulttuurilintu (tai ehkä paremminkin kulttuurin-suosijalintu, se kun ei ole kulttuurista täysin riippuvainen). Löydöt ovat seuraavat: 18. VI 1922 ♂, 17. VI 1923 ♂ ja ♀, 30. VI 1923 ♂. Lintu näyttää siis jo vakinaiselta Yläluostarin asukkaalta. Odottamatonta kyllä, tapasin keltasirkun kolmessa eri paikassa Ylä- ja Alaluostarin välillä, nimittäin 3 km päässä Alaluostarista erään suon laidalla 19. VI 1922 laulavan koiraan, siitä vähän eteläänpäin munkkien autiolla talolla 26. VI 1923 ja erään puolivälissä matkaa olevan vaaran kohdalla 28. VI 1923, kaikki laulavia koiraita. Pesivätkö linnut näissä paikoin, siitä en päässyt selvyYTEEN, mutta luultavalta se näytti.

Muttu keltasirkku oli uskaltanut aina Jäämeren äärelle. Niinpä näin Alaluostarissa jokireunalla koiraskeltasirkun, joka ruokki lento-poikasta (22. VII 1923) — selvä merkki lajin pesimisestä Petsamossa — ja sitäpaitsi tapasin lajin Petsamojoen suussa olevissa Näsykän (7. VII 1922 ♂, 13. VI 1923 ♂) ja Parkkinan kylissä (21. VII 1921 2 kpl., 18. VI 1922 ♂).

Äärimmäinen keltasirkun löytöpaikka on tällä taholla Trifonanniemi, jossa keltasirkku lauleskeli 4. VII 1922, 7. VII 1922 ja 30. V 1923.

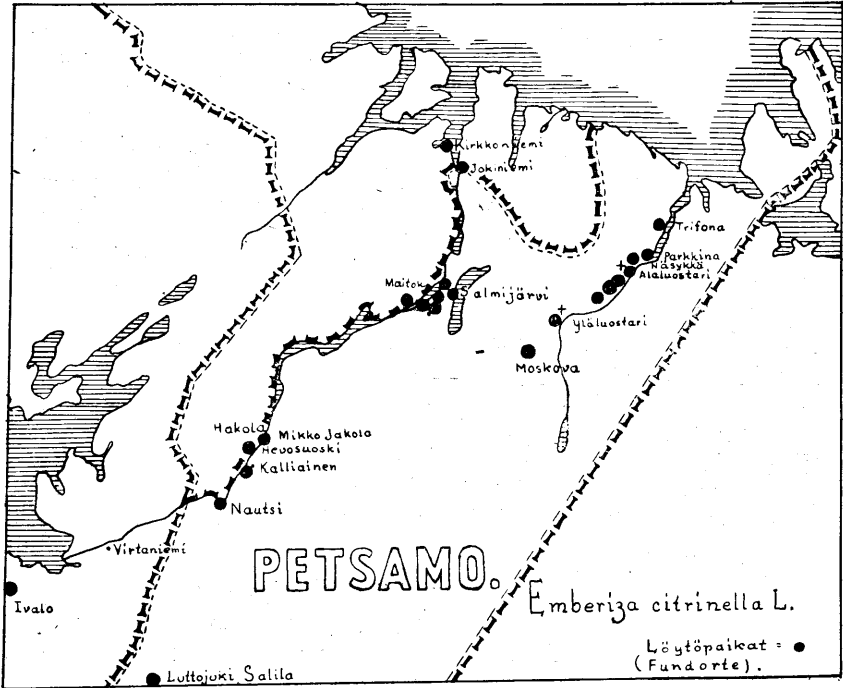
Vielä mainittakoon, että Luttojoella Salilassa on keltasirkku tavattu (J. Salila).

Kuten edellä esitetystä havainnoista selviää, on keltasirkku Kalasaarentoa lukuunottamatta levinnyt kaikkialle asuttuun Petsamoon, vieläpä asuttujen paikkojen ulkopuolellekin, ja on se kaiken todennäköisyyden mukaan katsottava täällä säännöllisesti pesiväksi lajiksi.

Keltasirkun ovat Petsamossa muutkin lintujen tutkijat tavanneet. *Schaanning*, joka on alkuperäinen paatsjokelainen, on kotipaikallaan Hevoskoskella tavannut kaikkiaan 16 keltasirkkua, useimmat niistä kuitenkin muuttoaikaan. Kesäkuun ajalta hän ei mainitse yhtään keltasirkkulöytöä, heinäkuulta yhden (5. VII 1906). Hän otaksuu joittenkin parien vuosittain pesivän Etelä-Varangissa.

Wessel on lajin tavannut 2. VI 1896 Jokiniemessä ja kaksi kertaa Kirkkoniemessä (6. VI 1896 ja 3. X 1898). Edellisellä kerralla otaksuu hän linnun pesineen²⁾.

²⁾ Kun tämä jo oli kirjoitettu, ilmoitti kapt. I. Forsius tavanneensa lajin v. 1922 sekä Ala- että Yläluostarissa.

Kuten mainitsin on keltasirkkuja pidettävä kulttuurinsuosija-lintuna, melkein pä kulttuurilintuna, jonka leviäminen ja lisääntyminen pohjoiseen päin on odotettavissa kulttuurin edistyessä. Verrattaessa havaintojani Schaanning'in ja Wessell'in tekemiin, — he ovat moninverroin pitemmän ajan täällä asuneet — tekee mieli otaksua lajin tällä ajalla jo huomattavasti lisääntyneen.

Vielä selvemmin osoittaa vanhojen ja nykyisten havaintojen vertailu keltasirkun lisääntymistä Inarissa. *Nordling* tapasi keltasirkun täällä 1890-luvulla vain muutamia kertoja, tullen siihen tulokseen, että Maanselkää oli pidettävä lajin pohjoisena rajana. Kuten edellisestä on käynyt ilmi, on keltasirkku siellä, ainakin Ivalossa, nyt aivan yleinen lintu.